

5.9 Karaktärsområde 9: Mölndals centrum

Karaktärsområdet Mölndals centrum ligger inom Mölndals stad, se Figur 96. En mindre yta i södra delen av karaktärsområdet ligger inom järnvägskorridoren, det innefattar Mölndals bro och Mölndals station.

Under de senaste åren har Mölndals innerstad förtätats kraftigt. Den nyare, centrala bebyggelsen är på flera håll hög och utgörs av flerbostadshus med handel och verksamheter i bottenplan. Några av de största målpunkterna i Mölndal är handeln i Mölndals centrum (se Figur 101), bytespunkten för kollektivtrafik vid Mölndals bro/ Mölndals station och större arbetsplatser såsom Essity och stads- huset. Även Mölndals sjukhus är en viktig målpunkt. Mellan Mölndals centrum och Mölndals sjukhus ligger Stadsparken. I Stadsparken finns bland annat öppna grönytor, utflyktslekplats, utegym, planteringar och en damm.

Mölndals centrum ligger till största del väster om både Göteborgsvägen, Spårvägen, Mölndalsån, Väst kustbanan och E6/E20, se Figur 94. I den norra delen av centrum finns lamellhus i 3–4 våningar med verksamheter i bottenplan. Stadshuset och Folkets hus från tidigt 1960-tal bildar tillsammans med omkringliggande bostadskvarter från 1940- och 1950-talen ett område som symboliserar flytten av Mölndals centrum från Mölndals Kvarnby i öster till den västra sidan av dalgången. Stadshuset och Folkets hus uppfördes i en tid när staden växte till följd av industrietableringar. Intill ligger ett torg och en park med hög arkitektonisk ambitionsnivå, som en del av medborgarnas gemensamma rum. Stadshuset präglas av omsorgsfulla

detaljer och äkta material. Folkets hus har en mer återhållen gestaltning med fasader i rött tegel med ett diskret ruttmönster.

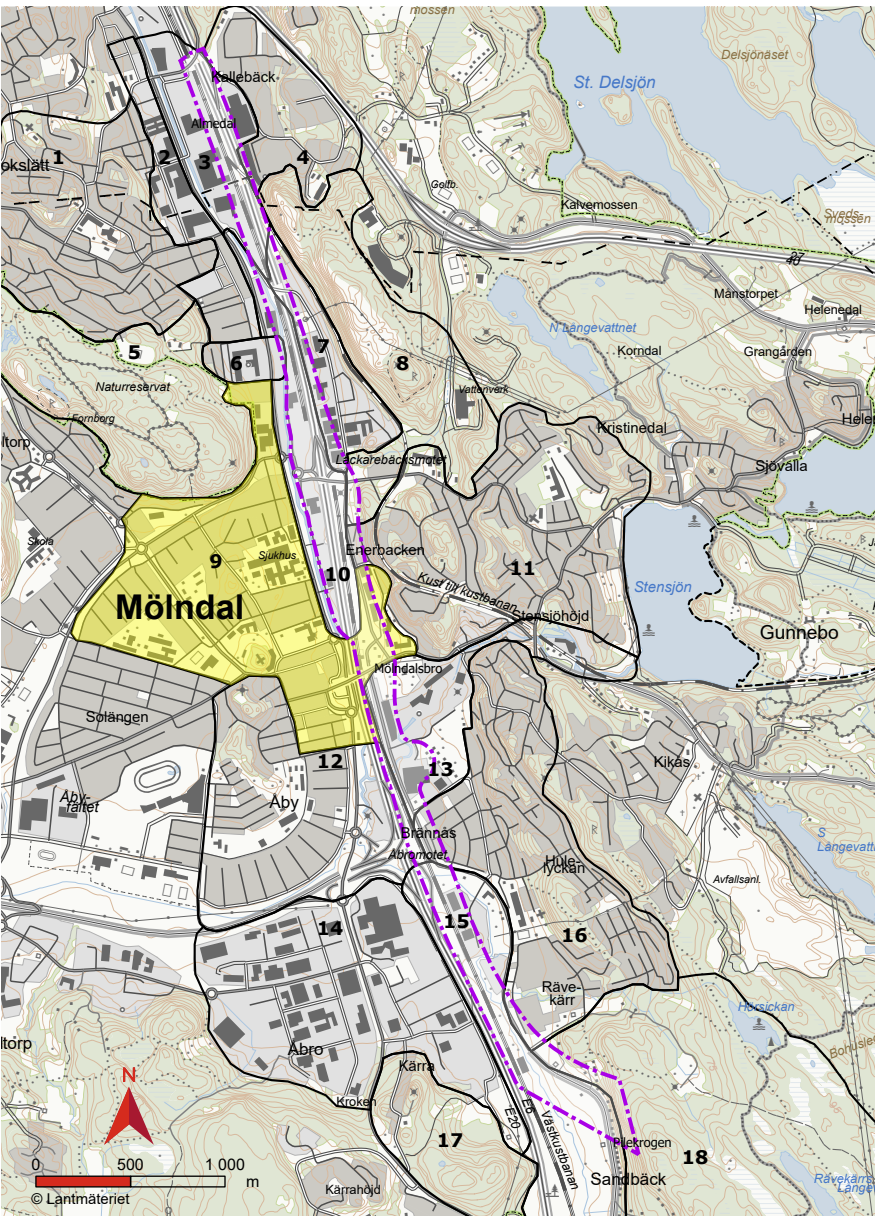
Andra landmärken inom karaktärsområdet är Essitys runda byggnad strax söder om Mölndals bro och kontorshuset MIMO direkt norr om Mölndals bro, Fässbergs kyrka (se Figur 95) nordväst om bron samt Quality hotells byggnad vid Göteborgsvägen som höjer sig över närliggande byggnader. För de som färdas längs vägarna är Mölndals bro ett landmärke. Det finns pågående byggprojekt på nya höga hus inom Mölndals stad vilka kan bli nya landmärken.

Figur 95: Foto från Mölndals centrum. Fässbergs kyrkan syns på höjden.

Figur 94: Flygfoto söderut över centrala Mölndal. (Foto: Per Pixel, 2024)

Figur 96: Karaktärsområde 9. Mölndals centrum. För teckenförklaring, se Figur 66 på sida 41.

Nyckelkaraktärer

- Stadsmiljö med handel, verksamheter och bostäder
- Centrumbebyggelse utpekad i kommunalt kulturmiljöprogram
- Långa siktlinjer längs järnvägsspåren och E6/E20
- Bytespunkt och viktig öst-västlig passage vid Mölndals bro med siktlinjer
- Miljön under Mölndals bro kan upplevas som otrygg och belysningen är bristfällig
- Höga bullernivåer på och under Mölndals bro

Infrastrukturstråket öster om karaktärsområdet bildar en fysisk barriär och möjligheterna att röra sig mellan dalgångens östra och västra sida är förhållandevis små. Siktstråken längs järnvägen och E6/E20 är däremot långa, med god överblickbarhet. Det är även bra sikt tvärs över dalgången, se Figur 97. Vid Mölndals centrum är dessa sikttråk extra viktiga för orienterbarheten vid resecentrum.

Den östra delen av karaktärsområdet angränsar mot Mölndalsån. Mölndalsån ligger djupt i landskapet och är i de norra delarna skymd bakom slyvegetation och byggnader. Längre söderut på sträckan blir ån bitvis mer synlig med angränsande öppna grönytor och glesare vegetation. I cirkulationen vid Göteborgsvägen – Tempelgatan leds ån in i en kulvert och ligger dold i den södra delen av området. Ovan kulverten finns ett konstverk i form av en fontän och kuperad gräsmatta. Utöver Stadsparken och grönskan kring ån är inslaget av vegetation främst koncentrerat till bostadsgårdar och villaträdgårdar.

Figur 97: Foto västerut tvärs dalgången. Närmst i bild syns väg E6/E20, i fonden syns byggnaderna Essity till vänster och MIMO till höger.

Figur 98: Foto söderut längs Göteborgsvägen, i fonden skymtas Mölndals bro.

5.9.1 Mölndals resecentrum

Mölndals resecentrum utgörs av en resecentrumbyggnad och tre hållplatsområden:

- Mölndals station för tågtrafiken (placerad öster om E6/E20)
- Mölndals bro för busstrafik (placerad uppe på Mölndalsbro), se Figur 100
- Mölndals innerstad för spårvagn- och busstrafik (placerad väster om E6/E20), se Figur 98

Hållplatsområdena är fördelade i olika nivåer och på olika sidor om motorvägen. De olika funktionerna länkas samman med ett stort skärmtak uppe på bron och två byggnadsvolymer på vardera sida om motorvägen som förbinder de olika nivåerna, se Figur 99.

Resecentrumbyggnaden och gångstråket för resenärer på bron har väggar och skydd av glas. De flesta glaspartier är transparenta medan andra är infärgade i olika kulörta färger. De stora glaspartierna gör att byggnaden upplevs som transparent och luftig. Stationsbyggnadens flerfärgade glaspartier ger resecentrum en speciell och iögonfallande karaktär.

Bron är cirka 400 meter lång och utgör en viktig överbyggande länk i öst-västlig riktning. Via bron tar sig bussar, bilister samt gång- och cykeltrafik över järnvägsspåren och E6/E20. Under Mölndals bro finns gång- och cykelstråk på vardera sida invid brofästen. Bron upplevs relativt låg och bred. Miljön under bron kan upplevas som otrygg. Strax norr om brofästet på östra sidan ligger flera verksamheter, bland annat ett hotell som har sina entréer mot Nämndemansgatan.

Figur 99: Mölndals bro. Vy från nordvästra sidan av stationen.

Figur 100: Foto på busshållplats med skärmtak uppe på Mölndals bro.

Figur 101: Foto längs gågata i Mölndals centrum.

Figur 102: Foto från Mölndals bro över spårområde och resecentrum.

5.9.2 Stråk

Från västra sidan av resecentrum finns flera stråk som leder till Mölndals bro. Bron ansluter till Broslättsgratan som fortsätter planskilt i västlig riktning. Från hållplatsläget för spårväg norr om Mölndals bro finns en entrépunkt till resecentrum med hiss och rulltrappa som leder upp på bron från Göteborgsvägen, se Figur 102. Entrén är väl synlig från norr samt från Brogratan i väster. Det är även möjligt att ta sig upp på bron söder ifrån vid Essitys runda byggnad via Broplatsen, som leder upp planskilt från Göteborgsvägen. Invid brofästet på den västra sidan pågår byggprojekt och hur stråken går under brons västra sida är ottydligt.

Från östra sidan av resecentrum finns flera stråk som leder upp på Mölndals bro. Bron ansluter i öster till en rondell och Kvarnbygatan som fortsätter i östlig riktning. I höjd med rondellen finns en gångväg som leder ner söder om bron till Nämndemansgratan invid Villa Korn-dal och norr om rondellen finns en trappa ner till Nämndemansgratan. Mellan bron och Nämndemansgratan finns även en spiraltrappa invid hållplatsläget, se Figur 103. Gångvägen och trapporna är smala och har ej en god tillgänglighet.

Figur 103: Foto på spiraltrappa från Mölndals bro till Nämndemansgratan.

5.9.3 Buller

Ljudnivåerna från trafiken är höga både på och under Mölndals bro. Bullerskärmen mellan E6/E20 och järnvägen ger marginell bullerdämpning, vilket ger en mycket dålig ljudmiljö för väntande resenärer på plattformarna. Bullerskyddsskärmarna på bron skärmar delvis ljuden från E6/E20, men trafiken uppe på bron leder ändå till en bullerutsatt ljudmiljö för resenärer som vistas och passerar här. Miljöerna under Mölndalsbro är extra bullerutsatta, då ljudet förstärks när det reflekteras mot brons undersida och att det är nära till E6/E20.

5.9.4 Belysning

Inne på resecentrum är vissa av miljöerna starkt upplysta. Detta blir en stor kontrast till flera av de anslutande stråk som saknar en god belysning. Då kontrasten blir stor mot stationsmiljön upplevs omkringliggande miljöer som mörka nattetid. Belysningen från skärmtak uppe på bron är skarp. Det försämrar orienterbarheten och ljusstörningen speglas i glasväggarna. Nere på plattformarna upplevs utemiljön som mörk.

5.9.5 Orienterbarhet

I anslutning till resecentrum finns ett antal viktiga siktstråk som bidrar till orienterbarheten för resenärerna. Siktstråken skapar en god orienterbarhet inom området och bidrar med förståelse för hur omgivningen ser ut. Från väster finns viktiga siktstråk i öst-västlig riktning längs Tempelgatan, Bergmansgatan samt Brogratan. Siktstråket längs Brogratan leder till resecentrums uppgångar och är därmed en viktig visuell koppling mellan resecentrum och Mölndals centrum. I västlig riktning längs Tempelgatan syns landmärket Fässbergs kyrka på en höjd. I östlig riktning syns höjdryggen på dalgångssidan. Det finns även en visuell koppling i öst-västlig riktning över befintliga spår och väg. Befintliga bullerskärmar är av glas och angränsande väg och järnväg ligger alla med en låg profil. Österifrån, längs Kvarnbygatan, finns siktstråk som leder direkt upp på Mölndals bro.

Under brons östra sida är siktstråken långa och orienterbarheten under bron är god tack vare smala bropelare. Nämndemansgratans fortsatta sträckning söderut passerar parken vid Villa Korndal (se Figur 104) samt bebyggelse invid Forsåkers bruksområde. Det är en nästan 800 meter lång sträcka där gång- och cykelvägen är inkilad mellan Nämndemansgratan i väster och den stängda parken samt verksamheter i öster, utan möjlighet för smitvägar eller för utblickar mot gatan. Detta stråk kan upplevas otryggt.

Från Mölndals bro finns långa siktstråk längs infrastrukturstråket i nord-sydlig riktning samt mot omkringliggande skogshöjder på dalgångens omgivande bergssidor.

Figur 104: Foto över gatan som leder upp till Mölndals bro österifrån, samt parkmiljön vid Villa Korndal.

5.10 Karaktärsområde 10: Verksamheter vid Lackarebäcksmotet

Karaktärsområdet Verksamheter vid Lackarebäcksmotet ligger i Mölndals stad med Göteborgsvägen i väster och E6/E20 i öster, se Figur 107. Karaktärsområdet ligger till större delen inom järnvägs-korridoren.

Området karaktäriseras av infrastrukturstråk i nord-sydlig riktning, se Figur 105, där verksamhetsbebyggelse inpassats mellan Mölndalsån och Västkustbanan samt E6/E20. Längs vägarna finns grässlänter och bitvis träd, buskage och slyuppslag. Karaktärsområdet innefattar å-, verksamhets- och infrastrukturmiljöer och upplevs som en bullrig miljö. I karaktärsområdet finns låg, homogen verksamhetsbebyggelse. Rektangulära verksamhetsbyggnader med släta fasader omges av hårdgjorda, asfalterade ytor. Flera av verksamheterna används för handel och det finns gott om parkeringar för besökande. Området har många visuella likheter med karaktärsområde 3 som angränsar i norr men skiljs åt av Flöjelbergsgatan. Lackarebäcksmotet i karaktärsområdets mitt utgör en viktig koppling i öst-västlig riktning, se Figur 108. Invid motet finns uppvuxna träd som delvis bryter siktlinjerna över trafikplatsen, samt stora bestånd av den invasiva arten parkslide.

Mölndalsån med omgivande grönytor, träd och annan växtlighet är synlig på håll och löper längs med karaktärsområdets västra sida i nord-sydlig stäckning. Göteborgsvägen leder väster om Mölndalsån. På åns östra sida leder Norra och Södra Ågatan. Ån är spontad på vissa sträckor i norr, söderut finns bredare grässlänter med uppvuxna träd, se Figur 106. Å-rummet bildar en grön, öppen kil med långa siktlinjer. På åns västra sida i karaktärsområdets södra del ligger Å-parken i centrala Mölndal. Här finns grillplats samt sittmöbler. I anslutning till Ekekullsbron bredvid Å-parken ligger Kulparken. Parken består av en öppen gräsyta med ett konstverk, samt en mindre nyanlagd del med träd i rad, perenner och sittplatser. I grönsstrukturplanen för Mölndalsåns dalgång föreslås ett promenadstråk längs Mölndalsåns östra sida. I höjd med Flöjelbergsbron föreslås en park med ruderatmarksväxter och skatepark.

Figur 105: E6/E20, vy söderut.

Nyckelkaraktärer

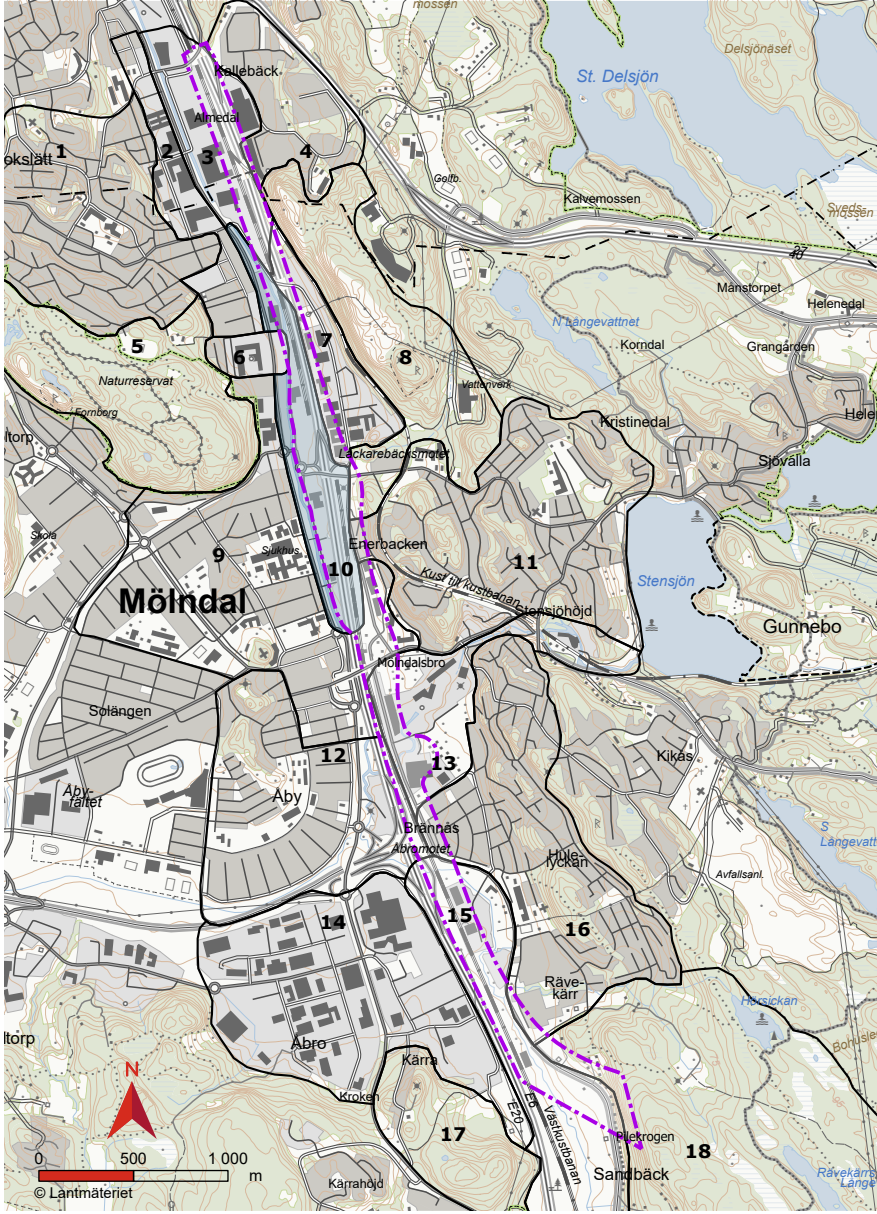
- Låg, homogen verksamhetsbebyggelse omgiven av asfaltsytor
- Verksamheter nära infrastrukturstråk
- Mölndalsån bildar en grön, öppen kil med långa siktlinjer
- Lackarebäcksmotet är en viktig öst-västlig koppling över infrastrukturstråket
- Bullerutsatt

Inom karaktärsområdet finns fyra broar över ån. De tre nordligaste är Södra Ågatan, Vänortsspången (endast för gång- och cykeltrafik) och Lasarettsspången (endast för gång- och cykeltrafik). Lasarettsspången ligger i anslutning till Mölndals sjukhus och stråket fortsätter österut över Ekekullsbron. Stråket skapar en passage över E6/E20, befintliga järnvägsspår och Järnväggsgatan. I karaktärsområdets södra del ligger den fjärde bron; Fredriksgatan.

Karaktärsområdet är idag hårt exploaterat med verksamheter och infrastruktur. Stråken över E6/E20 (Lackarebäcksmotet samt Ekekullsbron) är viktiga för att koppla ihop vardera sida om infrastukturstråket. I karaktärsområdets södra del passerar järnvägs-korridoren verksamheter öster om Järnväggsgatan samt boendemiljöer vid Trädgårdsstaden (i angränsande karaktärs-område). I nuläget finns det bitvis en visuell avskärmning i form av buskage mellan verksamheter, bostadshus och infrastrukturstråket sommartid.

Figur 106: Mölndalsån.

Figur 107: Karaktärsområde 10. Verksamheter vid Lackarebäcksmotet. För teckenförklaring, se Figur 66 på sida 41.

Figur 108: Flygfoto söderut över Lackarebäcksmotet och verksamheter mellan E6/E20 och Mölndalsån mitt i bild. (Foto: Per Pixel, 2024)

5.11 Karaktärsområde 11: Boendemiljöer vid Enerbacken

Karaktärsområdet Boendemiljöer vid Enerbacken ligger i Mölndals stad på dalgångens östra sida, se Figur 111. Karaktärsområdet ligger främst utanför järnvägskorridoren, men vid Trädgårdsstaden ligger karaktärsområdet inom korridoren.

Stora delar av karaktärsområdet ligger höglänt på dalgångssidan. Inom karaktärsområdet finns tre huvudgator: Gunnebogatan som sträcker sig från Lackarebäcksmotet i väst mot Stensjön i öst, Kvarnbygatan som sträcker sig från Lackarebäcksmotet och österut samt Stensjögatan i karaktärsområdets östra del. Stensjögatan övergår till Rådavägen och skapar en koppling till riksväg 40 norrut samt Pixbovägen söderut. Resterande vägnät inom karaktärsområdet består främst av slingrande villagator. Genom området går Kust till kustbanan. Stensjön ligger i karaktärsområdets östra del vilken är en viktig målpunkt för rekreation för boende inom och i närheten av karaktärsområdet.

I området finns en variation av boendemiljöer med låg villa-bebyggelse och lägenhetshus (3–5 våningar) från blandade tidsåldrar, se Figur 109, och med en hög andel grönska på de kuperade höjderna. Karaktärsområdet innefattar även boendemiljöer väster och söder om Kust till kustbanan. Detta innefattar Trädgårdsstaden, som ligger i höjd med Ekekullsbron nere i dalgången öster om Järnvägs-gatan, se Figur 110. Området består av villabebyggelse från första hälften av 1900-talet som har ett visst kulturvärde och flera av

Figur 109: Foto längs gångväg genom bostadsområde med lamellhus i tegel.

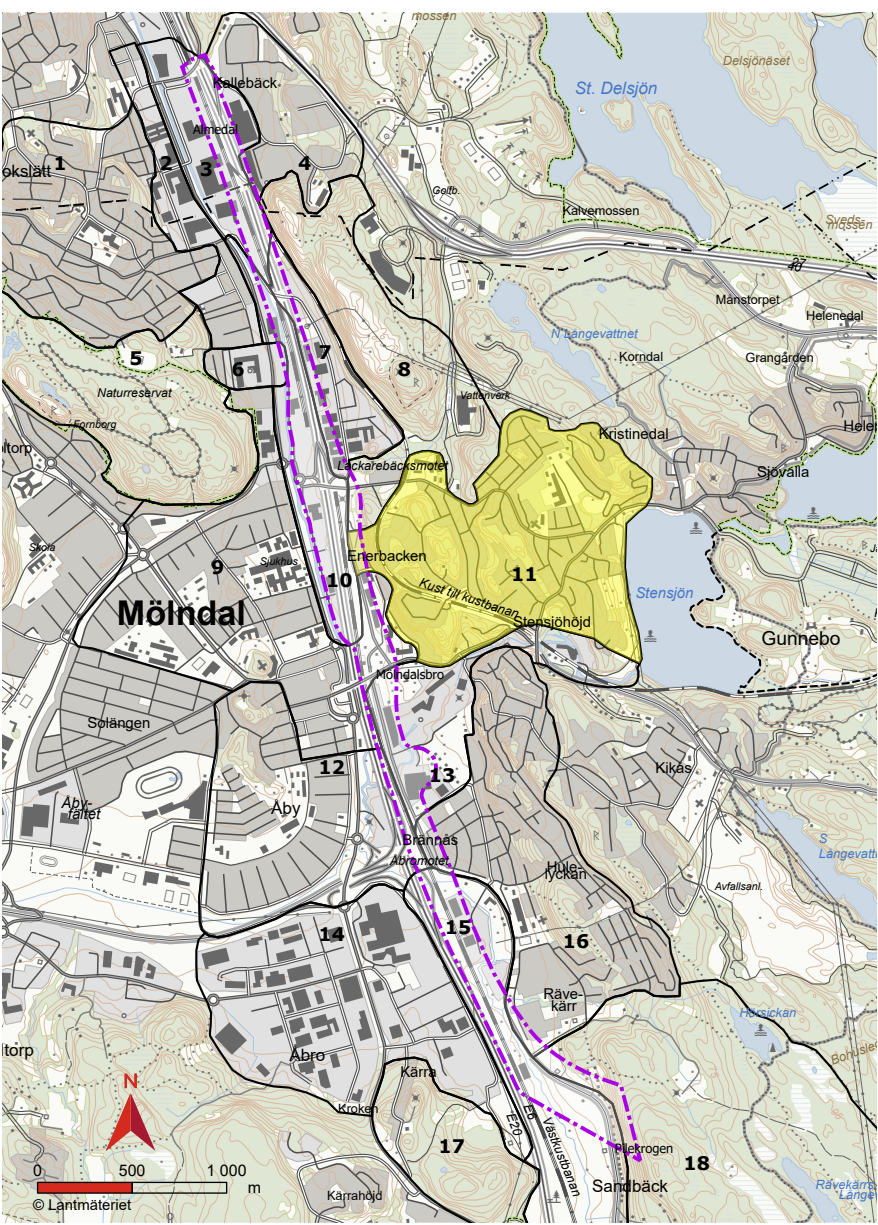
byggnaderna är grönklassade i den byggnadsinventering som genomförs. Trädgårdsstaden ligger delvis inom järnvägskorridoren. Det är ett litet område med villor (cirka 25 stycken). Från området kan man få utblickar över Mölndals centrum och skogshöjderna på andra sidan dalgången. Boendemiljöerna ligger i nära anslutning till Mölndals bro. Närheten till E6/E20 gör att området är bullerutsatt.

De befintliga stråken kring Järnvägs-gatan, Ekekullsbron samt de stråk som leder till passager under Kust till kustbanan utgör viktiga kommunikationsstråk. Idag finns det bitvis en visuell avskärmning i form av buskage mellan verksamheter, bostadshus och infrastruktur-stråket sommartid.

I karaktärsområdets sydöstra del, söder om Kust till kustbanan och Trädgårdsstaden, ligger verksamheter, skola, sporthall samt hissen Kråkfoten. Hissen leder från den lågt liggande Störtfjällsgatan till Störtfjällshöjden. Uppe på Störtfjällshöjden finns utkiksplats samt boendemiljöer. Från utsiktsplatserna finns vida och långa siktstråk som domineras av storskalig infrastruktur och stadsbebyggelse.

Figur 110: Foto taget från Järnvägs-gatan, villabebyggelsen i Trädgårdsstaden syns till vänster i bild.

Figur 111: Karaktärsområde 11. Boendemiljöer vid Enerbacken. För tecken-förklaring, se Figur 66 på sida 41.

Nyckelkaraktärer

- Boendemiljöer på höjd
- Finmaskigt gatunät
- Lägenheter och villor insprängda i grönska
- Visst kulturvärde i Trädgårdsstaden
- Viktiga sociala samband och stråk vid Ekekullsbron och Järnvägs-gatan samt under Kust till kustbanan

5.12 Karaktärsområde 12: Boendemiljöer och målpunkter i Åby

Karaktärsområdet Boendemiljöer och målpunkter i Åby ligger i Mölndals stad, se Figur 113. Karaktärsområdet ligger främst strax väster om järnvägskorridoren och delar av karaktärsområdet ligger inom järnvägskorridoren vid Åbromotet.

Karaktärsområdet präglas av närheten till ett flertal rekreativa målpunkter strax väster om karaktärsområdet. Åby Travbana, Åby Arena och Åby Ishall är några av dessa. Strax norr om karaktärsområdet ligger Mölndals bro, ytterligare en av Mölndals större målpunkter.

Österut angränsar området mot Gamla Kungsbackavägen, E6/E20 och Västkustbanan som leder i nord-sydlig riktning. I söder angränsar området mot Söderleden. Söderleden och E6/E20 knyts ihop i Åbromotet sydöst i karaktärsområdet. Vägarna skapar stora barriärer kring bostadsområdet och området är bullerpåverkat.

Karaktärsområdet ligger inom stadsdelen Åby. Inom området finns flerfamiljshus, radhus samt småhus. I karaktärsområdets norra delar är arkitekturen varierad och gator med småhus blandas med låga flerfamiljshus (2 våningar) av villakaraktär. Inom området finns grönområdet Åbykullen med äventyrslekplats samt Åbybergsparken med skogsområden, öppna gräsytor och discgolfbana. I stadsdelen finns samhällsservice som vårdcentral, skolor, mataffär och bensinmack.

Karaktärsområdets övriga delar karaktäriseras av en likartad, sammanhållen bebyggelsestruktur, se Figur 112. I områdets västra del finns främst radhus (1–2 våningar) med små trädgårdar. I dess södra del finns ett storskaligt område med flerfamiljshus (3–4 våningar) i tegel där byggnadernas placeringar formar stora bostadsgårdar. Österut, mot infrastrukturlederna, avslutas flerfamiljsbostadsområdet med hårdgjorda parkeringsytor och vegetationspartier. Trädpartierna skapar en grön kil och en skyddande ridå mot Åbromotet. Mellan Gamla Kungsbackavägen och trafiklederna ligger Bäverparken där Mölndalsån slingrar längs vegetationspartierna. Ån ligger djupt i landskapet och är relativt skymd och anonym. I anslutning till parken ligger ett mindre verksamhetsområde.

Åbromotet är en stor trafikplats som knyter ihop trafiklederna. E6/E20 ligger lågt i landskapet, likaså de mötande broarna samt på- och avfarter. Vägarnas profil i kombination med de tilltagna grönytorerna, buskagen och uppvuxna träd mellan lederna medför att trafiklederna delvis är dolda från omkringliggande områden. Gång- och cykelledsförbindelser finns i passager under vägar mellan Åby österut mot Råvekärr och söderut mot verksamhetsområdet vid Åbro. Korta gång-

Nyckelkaraktärer

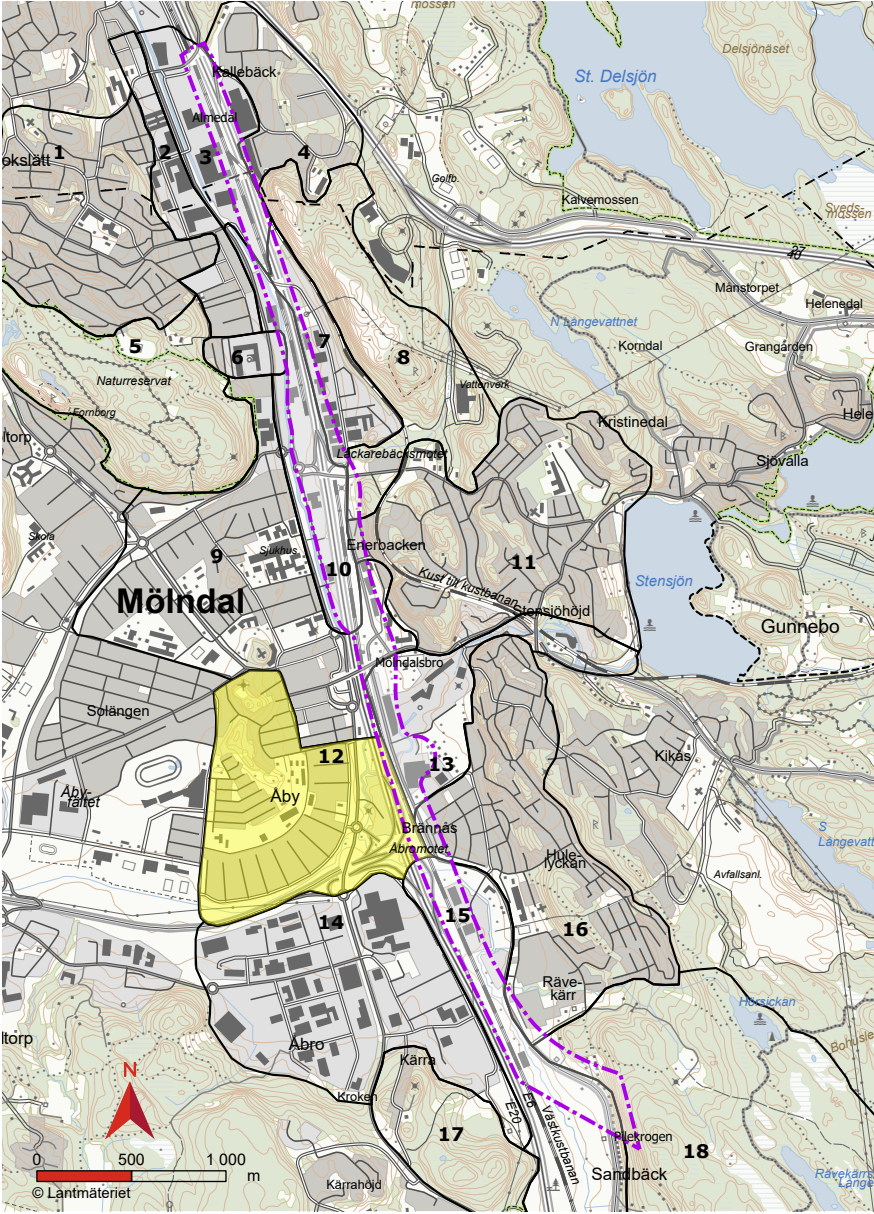
- Storskaligt bostadsområde med flerfamiljshus, radhus och småhus
- Närhet till flera, främst rekreativa, målpunkter i Mölndal
- Långa siktlinjer kring järnvägsspåren och E6/E20
- Infrastruktur skapar barriärer och buller i bostadsområde i söder
- Åbykullens grönområde
- Kopplingar för gång och cykel vid Åbromotet

och cykelportar under trafiklederna i Åbromotet skapar öppningar och goda ljusförhållanden längs gång- och cykelvägarna, se Figur 114.

Den nya järnvägen påverkar främst Åbromotet. Det finns idag möjligheter att ta sig både i nord-sydlig riktning samt öst-västlig riktning genom motet via gång- och cykelvägar. Fortsatt möjlighet att ta sig genom motet med goda ljusinsläpp vid portar under trafikleder är viktigt för den upplevda tryggheten. Boendemiljöerna är idag bullerutsatta.

Figur 112: Bostadsbebyggelse innanför Södra Nedanvägsgatan.

Figur 113: Karaktärsområde 12. Boendemiljöer och målpunkter i Åby. För teckenförklaring, se Figur 66 på sida 41.

Figur 114: Gångport under väg i Åbromotet.

5.13 Karaktärsområde 13: Forsåkers exploateringsområde och Mölndals Kvarnby

Karaktärsområdet Forsåkers exploateringsområde och Mölndals Kvarnby ligger i Mölndals stad öster om E6/E20 intill Mölndals bro, se Figur 117. Området ligger delvis inom järnvägskorridoren.

Längs med dalgångens riktning invid E6/E20 går Nämndemansgatan och karaktärsområdet angränsar till Mölndals bro. Vägstrukturerna från Mölndals bro sträcker sig österut till Mölnlycke. Karaktärsområdets södra del gränsar till bostadsområdet Brännås.

Mölndalsån rinner genom karaktärsområdet från Stensjön i öst ner till Mölndalsåns dalgång i väst. Mölndalsfallen har med sin vattenkraft möjliggjort för drift av verksamheter sedan åtminstone 1300-talet. Platsens historik kring ån påverkar både hur området ser ut idag samt utformningen av kommande strukturer och byggnationer i området. I områdets östra del ligger Mölndals Kvarnby, där större delen av området är ett riksintresse för kulturmiljövården. I Mölndals Kvarnby finns bevarad industribebyggelse och lämningar från vattenkraften, se Figur 115. Området är ett besöksmål och här ligger även Mölndals Stadsmuseum.

Fabrikerna vid Mölndalsfallen drog till sig en stor mängd arbetare och en bostadsbebyggelse började därför växa upp vid fallen, från mitten av 1800-talet till början av 1900-talet. Bygandet reglerades inte av någon på förhand upprättad plan, utan husen uppfördes på fabrikernas och de omgivande böndernas närliggande marker i oregelbundna strukturer. Bostadsbebyggelsen i Kvarnbyn har trots förändringar genom åren bibehållit sin ursprungliga karaktär. Delar av bebyggelsen ingår i karaktärsområde 16 som beskrivs närmare på sida 61.

Nedströms ån, i områdets västra del ligger Forsåkers bruksområde, se Figur 116, som är utpekad i Mölndals stads kulturmiljöprogram.

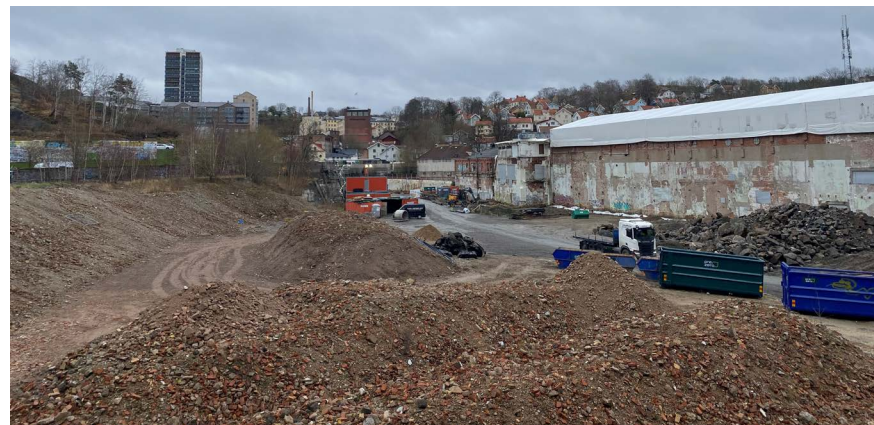
Figur 115: Forsen i Mölndals Kvarnby.

Området består till stor del av hårdgjorda grusytor med verksamhetsbebyggelse som ligger placerade utmed åns sydvästliga riktning. Ån är delvis överdäckad. Ett planprogram antogs 2016 för en omfattande stadsutveckling. Därför benämns området härnäst som Forsåkers exploateringsområde.

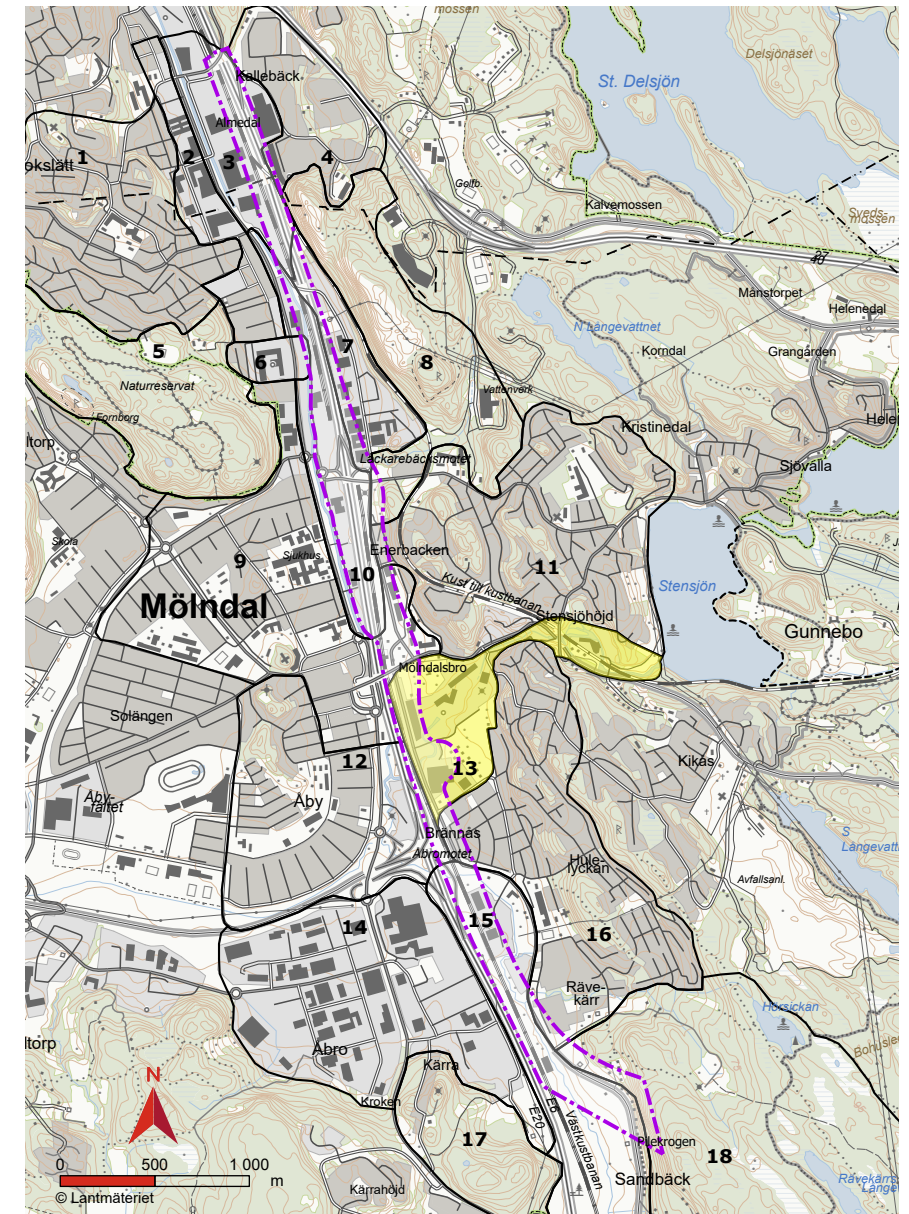
Forsåkers exploateringsområde, som tidigare varit industriområde för pappersbruk, ska bli stadsmiljö i anslutning till Mölndalsån. Papperstillverkningen med anor från 1600-talet har påverkat bebyggelsestrukturen. Ån är delvis omgärdad av fabriksbebyggelse från olika tidsepoker och omgivande mark har en industriell karaktär med få inslag av grönsstruktur.

I karaktärsområdet ligger disponentvillan Villa Korndal från 1870-talet med omgivande parkmark. Nu har villan och parken köpts upp av det kommunala bostadsbolaget MölnDala och planeras att öppnas upp för allmänheten. Parken och bebyggelsen har tydlig koppling till de tidigare industrierna och bidrar med förståelse för dåtidens hierarkier, men har varit i privat ägo och stängd för allmänheten. Parken har mycket stora kulturhistoriska och biologiska värden, det är en engelsk park med tidstypisk utformning med slingrande gångar och uppvuxna ädellövträd. Stora delar av parken ligger inom järnvägskorridoren.

Detaljplanen för nordöstra Forsåker vann laga kraft 23 november 2023. Nordväst om Mölndalsån föreslås främst centrumverksamheter, sydöst om ån föreslås bostäder, i planområdets östra del föreslås skola och park och längst i norr (norr om Kvarnbygatan) föreslås bostäder i anslutning till befintlig skola. Forsen, som idag delvis är överdäckad, planeras att öppnas upp och synliggöras. Detaljplanen ligger främst utanför järnvägskorridoren. I planprogrammet för Forsåker från 2016 föreslås en ny bro i södra Forsåker över E6/E20 och järnväg (Forsåkersbron). Forsåkerområdet upplevs avgränsat mot Mölndals västra delar då området avskärmas mot Nämndemansgatan.

Figur 116: Forsåkers exploateringsområde.

Figur 117: Karaktärsområde 13. Forsåkers exploateringsområde och Mölndals Kvarnby. För teckenförklaring, se Figur 66 på sida 41.

Nyckelkaraktärer

- I Forsåkers bruksområde ligger Villa Korndal från 1870-talet med omgivande park som båda har höga kulturhistoriska värden
- Storskaligt stadsomvandlingsområde på tidigare industrimark
- Mölndals kvarnby har bevarad industribebyggelse och lämningar från vattenkraften
- Mölndals kvarnby, med Mölndals Stadsmuseum, utgör besöksmål

5.14 Karaktärsområde 14: Verksamheter i Åbro

Karaktärsområdet Verksamheter i Åbro ligger i Mölndals stad, se Figur 119. Karaktärsområdet ligger strax väster om järnvägs-korridoren.

Verksamhetsområdet avgränsas i öster av E6/E20 som leder i nord-sydlig riktning. Parallellt med Europavägen leder Västkustbanan. I norr avgränsas området av Söderleden och Åbromotet. I söder och väster avgränsas karaktärsområdet av Peppareds närströvsområde samt skogsområdet vid Balltorp.

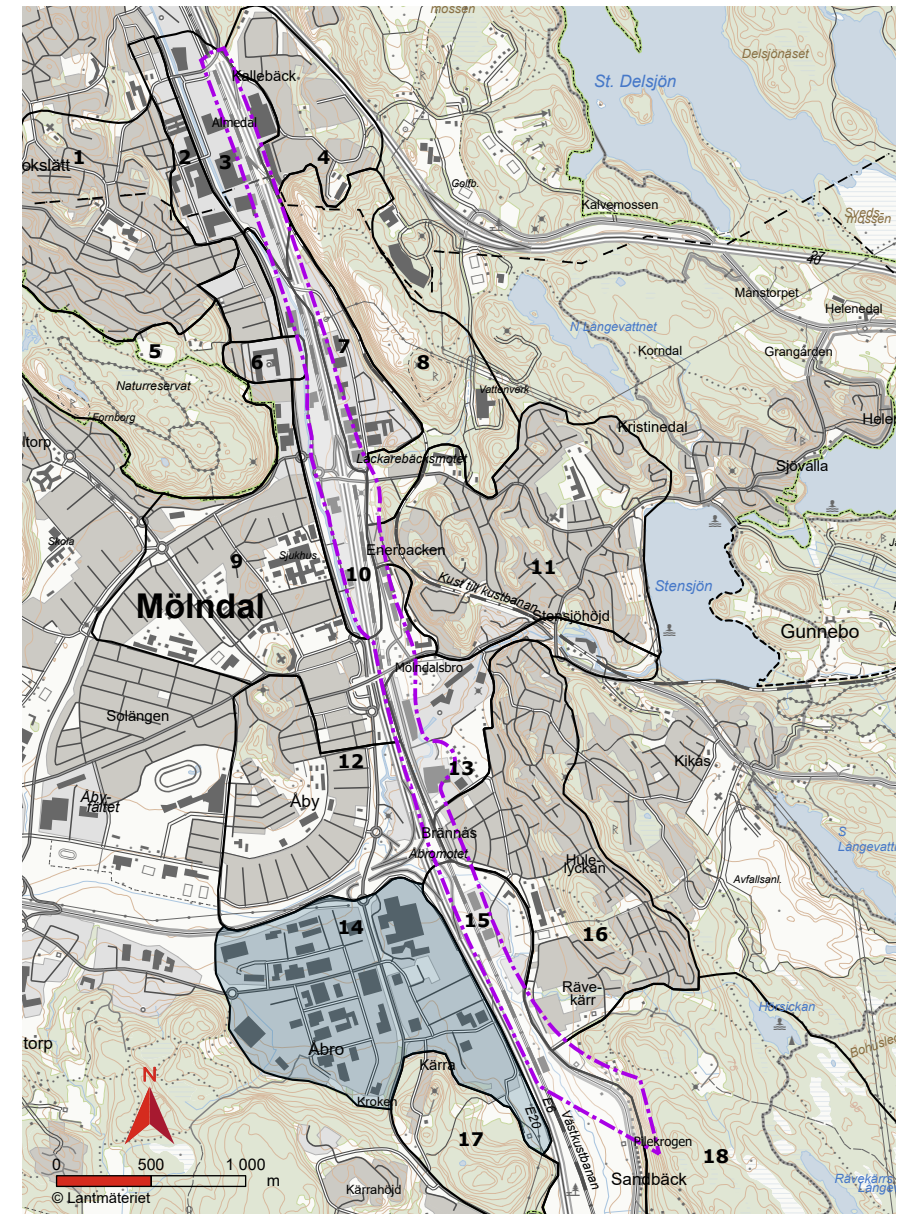
Åbromotet utgör en viktig infart samt huvudentré till området från angränsande vägar. Det finns även gång- och cykelvägar som ansluter verksamhetsområdet med Åby i norr och Brännås-Rävekärr i öst.

Karaktärsområdet består av stora industribyggnader och kontorsskomplex, se Figur 118. Det finns två huvudstråk genom området; Aminogatan som går i öst-västlig riktning och Pepparedsleden som går i nord-sydlig riktning. Längs båda gatorna löper gång- och cykelväg samt partier med trädader, gräsytor och slyuppslag. Delar

av trädraderna omfattas av biotopskydd. Verksamhetsområdet är utspritt och relativt glesbebyggt med stora parkeringsytor av asfalt. Längs de mindre gatorna finns inslag av mindre gräsremsor och planteringar.

Verksamhetsområdet är mestadels lågbebyggt och består främst av tvåvåningshus. Vissa byggnader är högre, upp till fem våningar. Den högsta bebyggelsen inom karaktärsområdet utgörs bland annat av AstraZeneca och GoCo som är stora arbetsplatser och viktiga målpunkter. AstraZeneca ligger i karaktärsområdets nordöstra del. De vita byggnaderna som ligger mot E6/E20 utgör ett viktigt landmärke vid in-/utfart till Mölndal. Några kvarter söderut ligger det mer nybyggda GoCo vars mörka, kubiska struktur bildar ett nytt landmärke.

Från karaktärsområdets östra delar upplevs motsatt sida av E6/E20 som en grön ridå med träd och buskar längs vägen.

Figur 119: Karaktärsområde 14, Verksamheter i Åbro. För teckenförklaring, se Figur 66 på sida 41.

Nyckelkaraktärer

- Utspritt, relativt glest och lågbebyggt verksamhetsområde, till stor del hårdgjort
- Vägnät med god orienterbarhet tack vare tydlig karaktär på huvudstråk
- Rätvinklig gatustruktur
- Astra Zeneca och Goco utgör landmärken från E6/E20
- Stora närliggande trafikleder
- Viktiga gång- och cykelpassager under väg E6/E20 i tunnlar vid Åbromotet och i höjd med Peppared

Figur 118: Verksamheter i Åbro. Vy norrut. (Foto: Per Pixel, 2024)

5.15 Karaktärsområde 15: Öppen dalgång vid Sandbäck

Karaktärsområdet Öppen dalgång vid Sandbäck ligger i Mölndals stad, se Figur 121. Området ligger delvis inom järnvägskorridoren.

Området karaktäriseras av den flacka, infrastrukturdominerande dalgången med omgivande skogshöjder. E6/E20 och Västfastigheten följer med dalgången och omges till stor del av öppen mark. Öster om infrastrukturen rinner Källeredsbäcken, se Figur 122.

Karaktärsområdet avgränsas av Kungsbackavägen i öster och delar av karaktärsområdet är bebyggt med verksamhetsbebyggelse. Längs vägarna samt längs dalen finns långa siktlinjer, se Figur 120.

I karaktärsområdets norra del är den tidigare åkermarken exploaterad med verksamhetsbebyggelse med en hög andel asfalterade ytor. Karaktärsområdet innefattar delar av Åbro-motet som tack vare sin låga profil i landskapet samt stora inslag av trädridåer integreras väl i landskapet. Källeredsbäcken omgärdas till stor del av en trädridå. Trädridån bidrar med ett grönt inslag och skymmer siktstråk från Kungsbackavägen mot infrastrukturstråket. Verksamheterna är av blandad karaktär och innefattar sällanhandel, träningsanläggning, bussdepå samt ett ställverk. Den nya järnvägen innebär ett stort fysiskt intrång i karaktärsområdet.

I karaktärsområdets södra del är landskapet öppnare. Källeredsbäckens smala å-fåra omges av öppna grässlånter och på vardera sidor om ån finns igenväxande gräsmark. På en del arrenderar en ideell stadsodlingsförening mark och på platsen finns även en tennishall. Tennishallen är en målpunkt. De rekreativa målpunkterna inom karaktärsområdet och deras samband är viktiga att bevara. Den öppna karaktären domineras idag av storskalig infrastruktur. Längs med dalen finns långa siktlinjer som bidrar till upplevd trygghet och god orienterbarhet. Även över dalgången från Kungsbackavägen och från E6/E20 finns länge siktlinjer. På dalgångens östra sida ligger bostäder likt ett pärlband längs Kungsbackavägen som ligger en bit upp på dalsidan. Kungsbackavägen har haft samma sträckning i många hundra år. Här skapas siktlinjer från bostäder och Kungsbackavägen tvärs över dalgången. Partier med träd och buskar gör att infrastrukturstråket inte är visuellt dominerande från Kungsbackavägens södra delar inom karaktärsområdet.

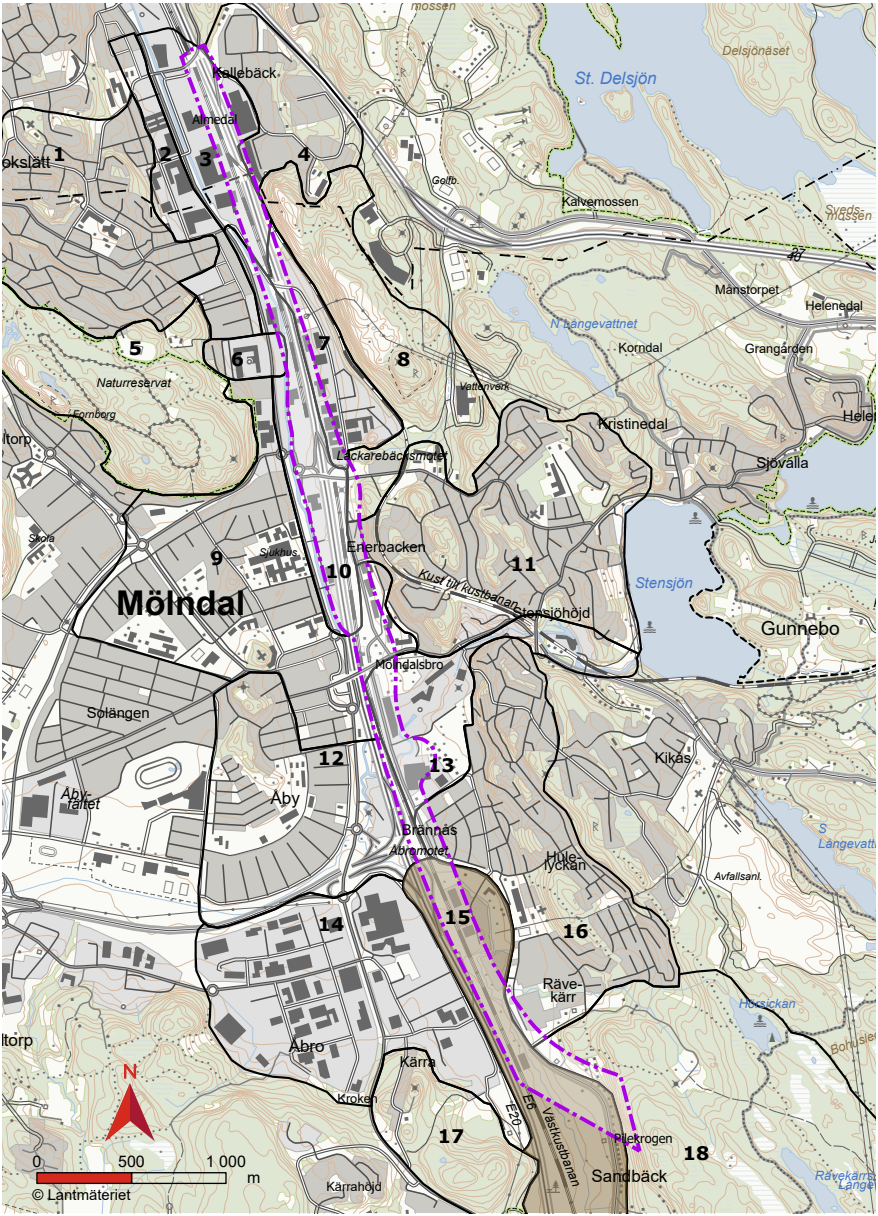
Nyckelkaraktärer

- Verksamheter och infrastruktur i flack dalgång
- Källeredsbäckens öppna karaktär med grässlånter i söder
- Trädridå längs bäckfåran i norr
- Kungsbackavägens sträckning
- Landskap i förändring med nya infrastrukturprojekt

Trafikverket planerar att bygga uppställningsspår i Pilekrogen, ytan väster om Källeredsbäcken. Utöver detta tillkommer servicevägar som ansluter till Kungsbackavägen, och Västfastigheter utreder dessutom möjligheter för en tågdepå i Sandbäck. Det stora infrastrukturstråket har en stark barriäreffekt och gång- och cykelstråkens kopplingar till nya och befintliga passager under/över infrastrukturstråket är viktiga att bevara.

Figur 120: Foto längs gång- och cykelväg genom Sandbäck.

Figur 121: Karaktärsområde 15. Öppen dalgång vid Sandbäck. För teckenförklaring, se Figur 66 på sida 41.

Figur 122: Öppen dalgång vid Sandbäck. Vy åt sydost. (Foto: Per Pixel, 2024)

5.16 Karaktärsområde 16: Boendemiljöer vid Brännås-Rävekärr

Karaktärsområdet Boendemiljöer vid Brännås - Rävekärr ligger i Mölndals stad, se Figur 125. Delar av karaktärsområdet längst i väster ligger inom järnvägsområdet.

Brännås i karaktärsområdets norra del och Rävekärr i karaktärsområdets södra del är två hopväxta bostadsområden sydöst om Mölndals centrum. Bostadsområdena består i huvudsak av tät, småskalig villabebyggelse i en till två våningar med små trädgårdar och mycket grönska, se Figur 124. Här finns även inslag av flerfamiljshus och radhus i två våningar, se Figur 123 & 126. Bostadsområdena ligger dels i dalgången, dels på dalgångens kant med vy över staden och över skogsområden på motsatt sida dalgången.

I västra delen av karaktärsområdet ligger Västkustbanan i nord-sydlig riktning och strax väster om denna ligger E6/E20 och Åbromotet. Dessa infrastrukturleder skapar stora barriärer och bullerpåverkan i området. Trots närheten till E6/E20 och Åbromotet är infrastrukturen inte särskilt visuellt framträdande då de till stora delar är skymda bakom bullerplank eller uppvuxen grönska.

Från Brännås finns ett viktigt stråk för fotgängare och cyklister där det finns möjlighet att korsa Västkustbanan samt E6/E20 i tunnlar västerut vid Åbromotet. Genom området ligger även Nämndemansgatan/Kungsbackavägen, vilket är en viktig huvudgata genom området. Öster om Kungsbackavägen löper huvudcykelnätet vilket utgör ett viktigt pendlingscykelstråk. För delar av stråket i höjd med Brännås samt sträckan längs med boendemiljöerna vid Rävekärr så finns inga separata cykelbanor, utan cyklister hänvisas till blandtrafik. På övriga sträckor är gång- och cykelvägen separerad från biltrafiken. I karaktärsområdets södra del korsar cykelleden Kungsbackavägen för att sedan ligga närmare E6/E20.

Mellan Brännås och Rävekärr ligger Rävekärrens centrum, här finns skola, förskola, fotbollsplan, mataffär och kyrka. Insprängt i bebyggelsen finns stråk av grönområden med tät skogsmark. Öster om skolan ligger Jons kulle som bland annat nyttjas som skolskog. Det finns stigsystem samt två grillplatser inom området. I Rävekärr ligger Rävekärresparken mellan radhusen och flerfamiljshusen. Genom parken rinner Alebäcken i västlig riktning. I karaktärsområdets sydöstra del finns en mindre hundrastgård. Skogslandskap med stigsystem finns söder och öster om karaktärsområdet och dessa utgör viktiga rekreativa stråk.

Nyckelkaraktärer

- Boendemiljöer består huvudsakligen av tät, småskalig villabebyggelse
- Närheten till storskalig infrastrukturmiljö bidrar till buller
- Viktigt gång- och cykelstråk från Brännås under E6/E20
- Nämndemansgatan/Kungsbackavägens sträckning genom området är en viktig huvudgata

Idag är många av boendemiljöerna inom och i nära anslutning till karaktärsområdet starkt påverkade av barriäreffekter och buller.

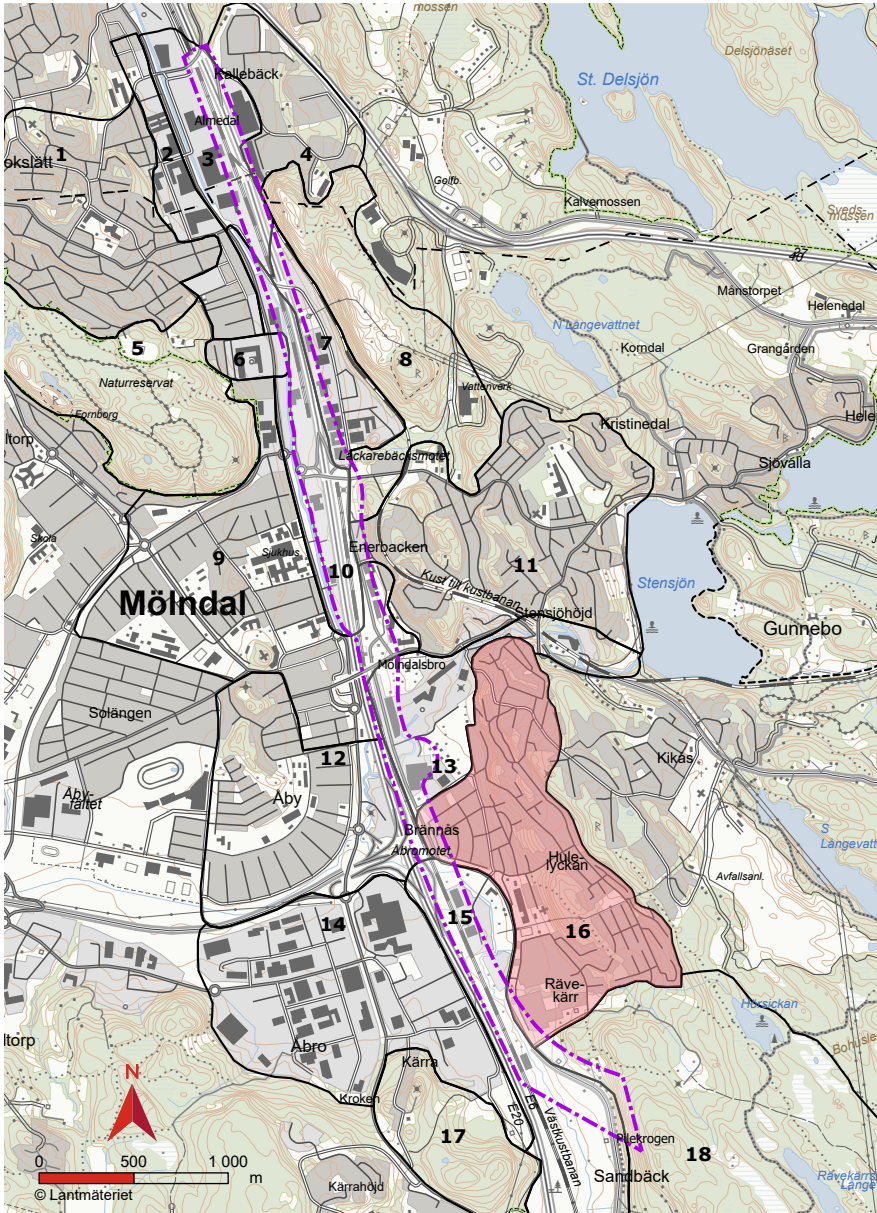
Längs med Kungsbackavägen i höjd med skolan finns två sträckor med biotopskyddade alléträd längs med gatan.

Figur 123: Radhus i Brännås.

Figur 124: Flygfoto över Brännås och Rävekärr. Till vänster i bild syns Åbromotet. Vy åt norr. (Foto: Per Pixel, 2024)

Figur 125: Karaktärsområde 16. Boendemiljöer vid Brännås - Rävekärr. För teckenförklaring, se Figur 66 på sida 41.

Figur 126: Rävekärregatan i Rävekärr, vy söderut.

5.17 Karaktärsområde 17: Peppareds närströvmråde

Karaktärsområdet Peppareds närströvmråde ligger i Mölndals stad på västra sidan om Sandbäck, se Figur 128. Karaktärsområdet ligger utanför järnvägskorridoren.

Peppareds närströvmråde är ett större skogs- och rekreationsområde (se Figur 127) med elljusspår och utegym. Elljusspåret ansluter i norr mot verksamhetsområdet i karaktärsområde Verksamheter och landmärken i Åbro. Från Sandbäck finns gång- och cykelvägsanslutning i områdets sydöstra del (söder om karaktärsområdet). Peppareds närströvmråde består av blandskog. En mindre del i närströvmrådet är naturreservat, här finns bland annat bestånd av äldre hassel och ek. Från höjden finns utblickar över dalgången.

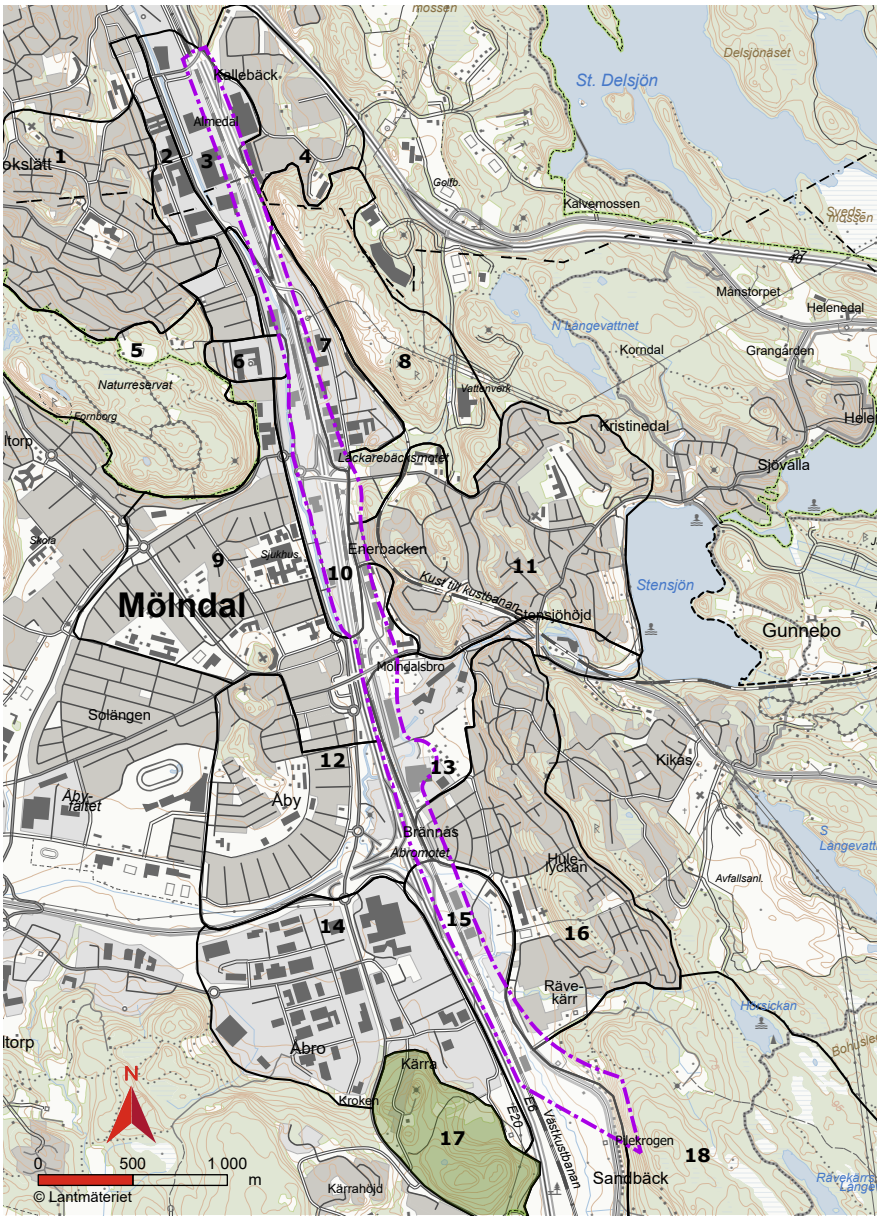
Karaktärsområdet är idag bullerutsatt.

Nyckelkaraktärer

- Rekreatiomsområde med elljusspår
- Liten del utgör naturreservat
- Blandskog på höjdrygg
- Utblickar över dalgången
- Bullerutsatt

Figur 127: Flygfoto över delar av Peppareds närströvmråde. Till höger i bild syns E6/E20. Vy åt norr. (Foto: Per Pixel, 2024)

Figur 128: Karaktärsområde 17. Peppareds närströvmråde. För teckenförklaring, se Figur 66 på sida 41.

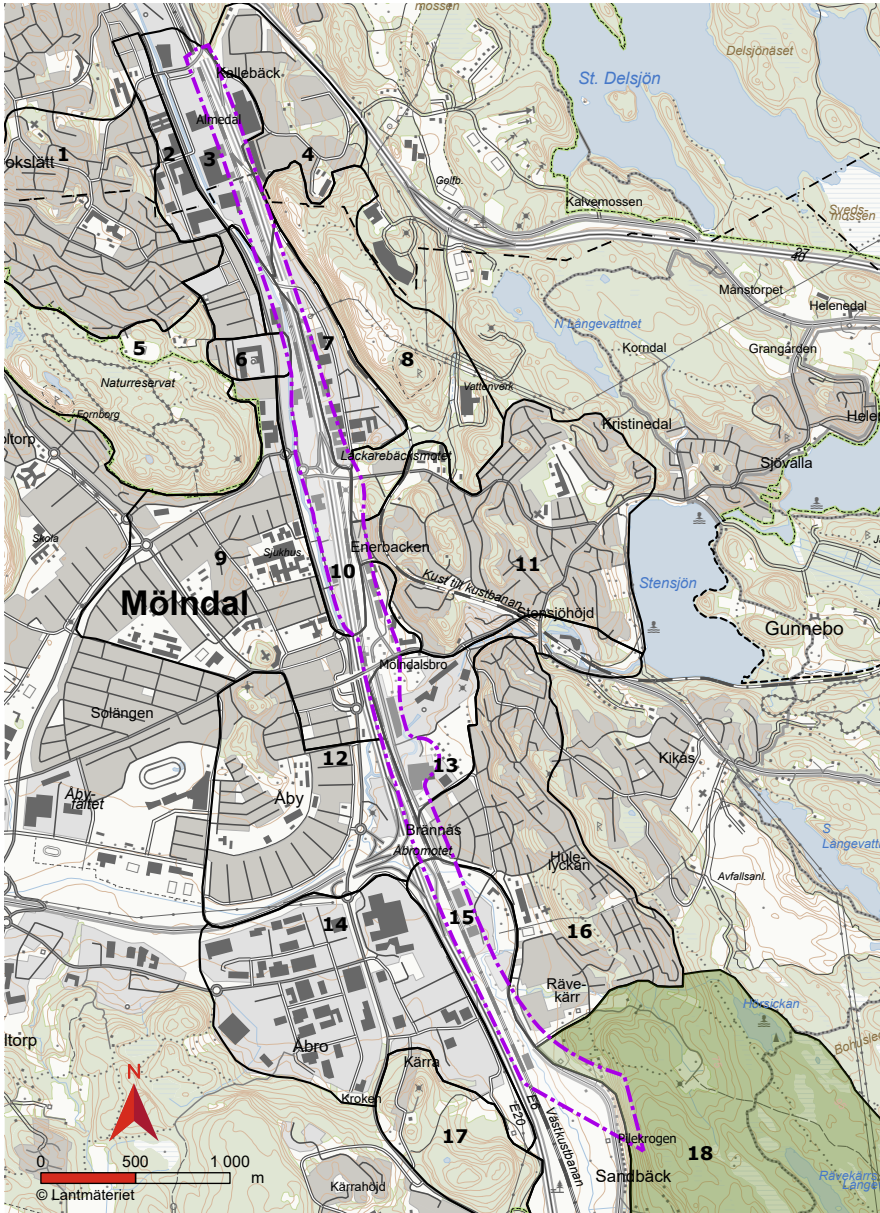
5.18 Karaktärsområde 18:
Skogsområdet öster om Sandbäck

Karaktärsområdet Skogsområdet öster om Sandbäck ligger i Mölndals stad på östra sidan om den öppna dalgången, se Figur 131. En liten del av karaktärsområdet ligger inom järnvägskorridoren.

Området karaktäriseras av blandskog på en höjdrygg, se Figur 129. Karaktärsområdet utgör en del av det större skogsområde som sträcker sig i östlig riktning mot Landvetter, genom vilken Bohusleden passerar. Många stigsystem finns i området, bland annat finns stigar som ansluter till bostadsområdet i Råvekärr och bebyggelsen längs Kungsbackavägen. Uppe på höjden i skogsområdet finns ytterligare stigsystem och badplatser vid sjöarna Horsikan och Råvekärrs Långevatten. Från höjden finns utblickar över dalgången. Karaktärsområdet är bullerutsatt.

Figur 130: Öppen dalgång vid Sandbäck möter skogsområdet öster om Sandbäck.

Figur 131: Karaktärsområde 18. Skogsområdet öster om Sandbäck. För teckenförklaring, se Figur 66 på sida 41.

Figur 129: Grönområde öster om Sandbäck. Vy österut. (Foto: Per Pixel, 2024)

Nyckelkaraktärer

- Blandskog på höjdrygg
- Värdefulla stigsystem som ansluter till bostadsområden norr om karaktärsområdet
- Del av ett större skogsområde
- Bullerutsatt